Uitspraak Geschillencommissie Financiële Dienstverlening nr. 2024-0353

(mr. A.W.H. Vink, voorzitter en mr. D.P. van Strien, secretaris)

Datum uitspraak	24 april 2024
Klacht van	De consument
Tegen	Nationale-Nederlanden Levensverzekering Maatschappij N.V., gevestigd te Den Haag, verder te noemen de verzekeraar
Aard uitspraak	Bindend advies
Uitkomst	Vordering afgewezen

Samenvatting

Geschil beperkt tot klacht over het hefboom- en inteereffect. De commissie is niet gebleken dat de consument schade heeft geleden omdat hij niet is geïnformeerd over het hefboom- en inteereffect. Niet is gebleken dat over het hefboom- en inteereffect bedingen in de verzekeringsvoorwaarden staan die oneerlijk zijn in de zin van de Richtlijn oneerlijke bedingen.

1. Procedure

1.1 De commissie beslist op basis van het Reglement Ombudsman en Geschillencommissie Financiële Dienstverlenging zoals dat gold van oktober 2014 tot 1 april 2017 en op basis de door partijen aan Kifid gestuurde documenten inclusief bijlagen. Het gaat om:

- het door de Ombudsman Financiële Dienstverlening overgelegde dossier;
- het klachtformulier van de consument;
- de aanvullende stukken van de consument;
- het verweerschrift van de verzekeraar.

1.2 Na het indienen van de klacht heeft de Commissie van Beroep financiële dienstverlening (hierna: CvB) een aantal uitspraken gedaan in min of meer vergelijkbare zaken over beleggingsverzekeringen. Partijen zijn in de gelegenheid gesteld om te reageren op vijf uitspraken van de CvB die de commissie richtinggevend acht voor de beoordeling van klachten over beleggingsverzekeringen. Deze uitspraken zijn bekend en terug te vinden als: CvB 2017-023A, CvB 2017-035, CvB 2017-036, CvB 2017-043 en CvB 2018-019. Beide partijen zijn voorts in de gelegenheid gesteld om te reageren op de prejudiciële beslissing van de Hoge Raad van 11 februari 2022. De vertegenwoordiger van de consument heeft de reactietermijn ongebruikt laten verstrijken. Per brief van 15 februari 2024 is de vertegenwoordiger van de consument in de gelegenheid gesteld alsnog te reageren. Daarbij is opgemerkt dat de gevraagde reactie per post moet worden opgestuurd, omdat de correspondentie ten aanzien van de klacht niet digitaal verloopt.

De vertegenwoordiger van de consument heeft deze termijn ook ongebruikt laten verstrijken. De verzekeraar heeft een reactie op de prejudiciële beslissing ingediend.

1.3 Partijen hebben een deel van de klacht geschikt. Daarbij hebben zij gekozen een deel van de klacht van de consument alsnog ter beslechting aan de commissie voor te leggen. Een en ander is vastgelegd in een 'voorovereenkomst' van 21 september 2018 (hierna verder: de vaststellingsovereenkomst), die partijen in het geding hebben gebracht.

1.4 De consument is in deze zaak vertegenwoordigd door de heer M. van Rossum, professioneel vertegenwoordiger. De verzekeraar is in deze zaak vertegenwoordigd door haar advocaten, aanvankelijk mr. S.M. Bordewijk, later mrs. A.E.C. Wissink en M.B.C. Kloppenburg.

1.5 De commissie is van oordeel dat het niet nodig is de zaak mondeling te behandelen. De zaak wordt daarom op grond van de stukken beslist.

1.6 De consument en de verzekeraar hebben gekozen voor een bindend advies. Dit betekent dat partijen elkaar aan de uitspraak kunnen houden.

2. Het geschil

Wat is er gebeurd?

2.1 De consument heeft na bemiddeling en advisering van ING Bank een beleggingsverzekering afgesloten bij de verzekeraar, met de naam Flexibel Spaarplan. Het gaat om een universal life verzekering met ingangsdatum 1 november 1999 en een flexibele einddatum. De einddatum van de premiebetaling was 1 september 2019. Bij aanvang van de verzekering heeft de consument een koopsom gestort van NLG 39.517,42 (€ 17.932,22). Dit bedrag is verkregen na beëindiging van drie eerdere levensverzekeringen, waarvan de verzekering een fiscale voortzetting vormt. De premie bedroeg daarna NLG 450,- (€ 204,20) per maand.

2.2 Na de aanvraag van de verzekering op 6 augustus 1999 heeft ING Bank de verzekeraar op 24 september 1999 bericht dat de rechten uit de verzekering aan haar zijn verpand als zekerheid voor de aflossing van een hypothecaire geldlening die de consument en zijn partner bij de bank zijn aangegaan. In 2003 zijn de rechten uit de verzekering nogmaals aan ING Bank verpand, als zekerheid voor de aflossing van een tweede hypothecaire geldlening. De eerste hypothecaire geldlening is medio 2005 afgelost, waarna de verpanding is voortgezet voor een nieuwe hypothecaire geldlening.

2.3 Het volgende was verzekerd:

- Een uitkering bij leven van de consument en zijn partner op de einddatum gelijk aan de waarde van de opgebouwde participaties.

- Een uitkering bij overlijden van de consument voor de einddatum van NLG 375.000,- of van 110% van de opgebouwde waarde, indien dit een hoger bedrag zou zijn. Na 1 november 2019 zou bij overlijden alleen een bedrag van 110% van de opgebouwde waarde worden uitgekeerd.
- Een uitkering bij overlijden van de partner van de consument voor de einddatum van NLG 250.000,- of van 110% van de opgebouwde waarde, indien dit een hoger bedrag zou zijn. Na 1 november 2019 zou bij overlijden alleen een bedrag van 110% van de opgebouwde waarde worden uitgekeerd.

2.4 Het beleggingsdeel van de premie is als volgt belegd: 25% in het ING Bank Obligatie Polis Fonds, 50% in het ING Bank Dutch Polis Fund en 25% in het ING Bank Global Polis Fund.

2.5 In de precontractuele fase, dan wel bij of rond de totstandkoming van de verzekering is de volgende productinformatie aan de consument verstrekt:

- een offerte gedateerd 6 augustus 1999;
- een aanvraagformulier getekend op 6 augustus 1999;
- een polisblad gedateerd 18 februari 2000; en
- de voorwaarden voor verzekering (op basis van belegging in participaties) van 31 augustus 1990.

2.6 In de voorwaarden is onder meer de volgende bepaling opgenomen:

> *Administratie- en beheerskosten. Overlijdensrisicopremie*
> *Artikel 3D*
> *1. Op de voor de verzekeringnemer uitstaande participaties in de door hem aangegeven fondsen zal iedere kalendermaand een vergoeding voor de door de Maatschappij in verband met deze verzekering gemaakte administratie- en beheerskosten in mindering worden gebracht, alsmede de over de betreffende kalendermaand verschuldigde overlijdensrisicopremie.*
> *2. Indien de waarde van de in het eerste lid bedoelde participaties in de betreffende kalendermaand onvoldoende blijkt te zijn om daarop de over die maand verschuldigde administratie- en beheerskosten en overlijdensrisicopremie geheel in mindering te brengen, vervalt de verzekering per de laatste dag van die maand. Indien de verzekering per die dag afkoopwaarde heeft wordt deze aan de verzekeringnemer uitgekeerd tegen inlevering van de polis.*

2.7 Op de verzekering is de Regeling informatieverstrekking verzekeringnemers (Riav) 1998 en de Code Rendement en Risico (CRR) 1997 van toepassing.

2.8 Met ingang van 26 april 2002 is de verzekering op verzoek van de consument omgezet in een kapitaalverzekering eigen woning.

2.9 Op verzoek van de consument zijn in juli 2007 alle participaties in het ING Bank Obligatie Polis Fonds en 50% van de participaties in het ING Bank Dutch Polis Fund omgezet in het ING Bank Continu Click Polis Fund. De pandhouder heeft met deze omzetting ingestemd.

2.10 Bij brieven van 19 april 2008 en 16 november 2011 heeft de consument de verzekeraar aansprakelijk gesteld voor verschillende vorderingen die betrekking hebben op de verzekering. De brief van 16 november 2011 heeft de verzekeraar op 6 december 2011 beantwoord.

2.11 Bij brief van 1 december 2012 heeft de verzekeraar de consument geïnformeerd dat hij niet in aanmerking komt voor compensatie voor te hoge kosten. Wel heeft de consument een vergoeding van € 1.704,44 ontvangen voor het hefboomeffect.

2.12 Op 29 juli 2013 heeft de consument aan de hand van een 'Rapport Integraal Ontwoekeren' aanspraak gemaakt op schadevergoeding. Bij brief van 19 augustus 2013 heeft de verzekeraar hem geïnformeerd geen grond te zien om de consument in aanvulling op de reeds geboden compensatie een vergoeding te betalen.

2.13 De consument heeft verder bij brieven van 4 juni 2013 en 2 juli 2013 een klacht bij de verzekeraar ingediend en deze uitgenodigd een voorstel te doen dat is gebaseerd op een aantal door de consument geformuleerde uitgangspunten. De verzekeraar heeft de klachten van de consument bij brief van 19 augustus 2013 betwist en gevraagd om een nadere precisering van de klacht zodat tot een oplossing kon worden gekomen. Bij brief van 1 maart 2014 heeft de consument zijn klacht opnieuw aan de verzekeraar voorgelegd. De verzekeraar heeft in zijn antwoord van 19 maart 2014 weer om een nadere precisering verzocht.

2.14 In juni 2014 heeft de consument de vaste overlijdensdekking op zijn leven omgezet naar een dekking van 90% van de fondswaarde of de som van de betaalde premies als dit laatste een lager bedrag is. De vaste dekking op het leven van zijn partner is vervallen.

2.15 Op 19 juli 2019 heeft de consument de verzekering afgekocht. De afkoopwaarde bedroeg € 70.460,85.

De klacht en vordering

2.16 Op grond van de vaststellingsovereenkomst is het geschil beperkt tot de volgende klachtonderdelen:

- De informatieverstrekking over de hoogte van de verrekende risicopremies (voor het overlijdensrisico) en de invloed daarvan op het rendement,
- Het waarschuwen door de verzekeraar voor bepaalde gevolgen van de risicopremies, bekend onder de term "hefboomeffect",

- De informatieverstrekking over, dan wel waarschuwing voor gestelde beleggingsrisico's die aan de verzekeringsovereenkomsten verbonden zouden zijn onder invloed van bedoeld "hefboomeffect".

2.17 De consument betoogt dat het risicopremiebeding in artikel 3D van de voorwaarden oneerlijk is in de zin van de Richtlijn oneerlijke bedingen.[1] Het beding ontbeert materiële transparantie, ten aanzien van (de wijze van berekening van) de risicopremies en daarmee van de economische gevolgen van het beding. Ook is het niet transparant over het hefboom- en inteereffect van de risicopremies en daarmee over de concrete werking van het universal life-mechanisme. Het beding is voorts in strijd met de goede trouw omdat sprake is van een aanzienlijke verstoring van het evenwicht tussen de uit de overeenkomst voortvloeiende rechten en verplichtingen van partijen ten nadele van de consument. Als de consument eerlijk en afzonderlijk over het risicopremiebeding zou hebben kunnen onderhandelen en dus volledig nauwkeurig en begrijpelijk was geïnformeerd over de aan de universal life-methodiek verbonden wijze van berekening van de risicopremies, dan had de verzekeraar er niet redelijkerwijs van uit mogen gaan dat de consument het beding had aanvaard. Gezien de werking van het beding ligt dit niet voor de hand, omdat de kans veel groter is dat sprake is van een negatief hefboomeffect dan van een positief hefboomeffect. De bewijslast van het tegendeel ligt volgens de consument bij de verzekeraar. De consument heeft verder bij de eerste de beste gelegenheid dat hij adequaat werd geïnformeerd over de werking van het universal life effect, maatregelen getroffen.

2.18 Ook stelt de consument dat op de verzekeraar een informatieverplichting rust met betrekking tot het hefboom- en inteereffect en dat deze informatieverplichting zich niet beperkt tot situaties waarin sprake is van het "bijzonder risico" dat de verzekering als gevolg van het hefboom- en inteereffect vervalt.

Het verweer

2.19 De verzekeraar heeft verweer gevoerd tegen de stellingen van de consument. Voor zover relevant zal de commissie bij de beoordeling daarop ingaan.

3. De beoordeling

Is de klacht behandelbaar?

3.1 De verzekeraar heeft gesteld dat de klacht niet behandelbaar zou zijn, onder meer omdat deze onvoldoende zou zijn toegespitst op de persoonlijke situatie van de consument.

[1] Richtlijn 93/13/EEG

De commissie gaat er ervan uit dat de verzekeraar deze stelling heeft laten varen, omdat partijen in de vaststellingsovereenkomst hebben afgesproken dat de consument over de onder nummer 2.16 genoemde klachtonderdelen alsnog een uitspraak kan nastreven.

Uitgangspunten bij de beoordeling

3.2 Partijen hebben het geschil in de vaststellingsovereenkomst beperkt tot de daarin genoemde punten. Deze klachten zal de commissie hierna dan ook inhoudelijk beoordelen.

3.3 Het uitgangspunt is daarbij dat de commissie de richtinggevende uitspraken van de CvB volgt. Daaraan ligt de gedachte ten grondslag dat het van belang is dat de beoordeling van grote aantallen klachten over beleggingsverzekeringen op vergelijkbare maatstaven plaatsvindt, wat bijdraagt aan de rechtsgelijkheid en de rechtszekerheid. Verder acht de commissie het niet in het belang van de consument om zonder zwaarwegende redenen af te wijken van de uitspraken van de CvB, omdat zij partijen daarmee nodeloos zou dwingen hoger beroep in te stellen. Dit betekent dat de commissie zich gebonden acht aan de richtinggevende uitspraken van de CvB en dat slechts in zeer bijzondere omstandigheden aanleiding zal bestaan om daarvan af te wijken.

Hefboom- en inteereffect

3.4 De CvB heeft in haar uitspraak met nummer CvB 2018-019 het hefboom- en inteereffect als volgt omschreven.

3.5 Bij universal-life verzekeringen komt de verzekerde overlijdensuitkering in de eerste plaats ten laste van de opgebouwde beleggingen, zodat telkens slechts overlijdens-risicopremie hoeft te worden betaald over het (hierna als risicokapitaal aan te duiden) verschil tussen de reeds opgebouwde waarde van de beleggingen en het bij overlijden verzekerde bedrag. Als het rendement van de beleggingen op een zeker moment achterblijft bij de verwachting waarvan bij het sluiten van de verzekering was uitgegaan, valt het bij te verzekeren risicokapitaal hoger uit dan verwacht. Hiervoor zal dan meer overlijdensrisicopremie moeten worden voldaan dan was verwacht. Deze extra overlijdensrisicopremie komt ten laste van de beleggingen, waardoor de waarde daarvan nog lager uitvalt dan verwacht. Omgekeerd zal bij meevallende rendementen het risicokapitaal juist lager uitvallen dan verwacht, zodat minder overlijdensrisico-premie dan verwacht nodig is, waardoor de waarde van de beleggingen hoger uitvalt. Deze versterkende effecten worden wel aangeduid als het hefboomeffect. Ook als het bedrag van de voor een periode verschuldigde overlijdensrisicopremie en (andere) kosten de voor die periode belegde premie overtreft, wordt dat bedrag volledig aan de beleggingen onttrokken, waardoor in dat geval op die beleggingen wordt ingeteerd. Vandaar dat ook wel wordt gesproken van het hefboom- en inteereffect.

De kans dat op de beleggingen wordt ingeteerd, wordt vergroot indien ook andere factoren tot verhoging van de overlijdensrisicopremie leiden. Zo bepaalt ook de leeftijd de hoogte van de overlijdensrisicopremie: bij een hogere leeftijd is de premie hoger, aangezien de kans dan groter is dat de verzekerde komt te overlijden.[2] Zeker wanneer het overlijdensrisico van personen op hogere leeftijd is verzekerd, heeft dit ieder jaar een aanmerkelijke en steeds grotere stijging van de overlijdensrisicopremie tot gevolg. Het hefboomeffect zal zich voorts sterker doen voelen, naarmate de verzekerde uitkering bij overlijden hoger is. De hoogte van het verwachte rendement is van invloed in die zin, dat bij een optimistische prognose eerder een negatief hefboom-effect en bij een pessimistische prognose juist eerder een positief hefboomeffect zal optreden.

Informatieverplichting

3.6 De consument stelt dat op de verzekeraar een informatieverplichting rustte met betrekking tot het hefboom- en inteereffect en dan met name met betrekking tot de (negatieve) invloed van dit effect op de waardeontwikkeling van de verzekering. Indien de commissie de consument in zijn stelling zou volgen - en dus ervan uit zou gaan dat de verzekeraar de consument hierover had moeten informeren en dat de verzekeraar dat ten onrechte niet heeft gedaan - ligt vervolgens de vraag voor of de consument als gevolg daarvan schade heeft geleden. Om dat te kunnen vaststellen moet een vergelijking worden gemaakt tussen de (vermogens)positie waarin de consument zich nu bevindt en de (vermogens)positie waarin de consument zich zou hebben bevonden als de verzekeraar geen fout had gemaakt. Met andere woorden; wat zou de consument hebben gedaan als hij bij het afsluiten van de verzekering in 1999 door de verzekeraar was geïnformeerd over de mogelijke negatieve invloed van het hefboom- en inteereffect op de waardeontwikkeling van de verzekering en zou hij dan nu beter af zijn geweest? De commissie realiseert zich dat die vraag nu, achteraf, lastig te beantwoorden is, maar uitgangspunt is wel dat op de consument de last rust om voldoende concreet te stellen wat hij in 1999 zou hebben gedaan als hij wel juist zou zijn geïnformeerd en dat hij daarbij feiten en omstandigheden zal moeten aandragen die dat tenminste aannemelijk maken.

3.7 Over de vraag wat hij in 1999 zou hebben gedaan is de consument niet concreet geweest. Hij stelt in de kern niet meer dan dat, als hij had geweten van de mogelijke negatieve werking van het hefboom- en inteereffect, hij de verzekering niet zou hebben afgesloten of dat hij dan voor een lagere overlijdensrisicodekking zou hebben gekozen. De commissie acht dat echter niet zonder meer aannemelijk. Daarbij is van belang dat de onderhavige verzekering na afsluiten is verpand aan een hypotheekverstrekker tot zekerheid voor de terugbetaling van een hypothecaire geldlening en dus zou worden aangewend voor de aflossing van deze hypothecaire geldlening.

[2] AFM Feitenonderzoek Beleggingsverzekeringen, deel I, 2008, p. 148

Tegen die achtergrond zal de consument ten minste aannemelijk moeten maken dat de hypotheekverstrekker in 1999 ook bereid zou zijn geweest de hypothecaire geldlening tegen dezelfde voorwaarden te verstrekken indien de consument de verzekering niet zou hebben afgesloten, dan wel dat de hypotheekverstrekker akkoord zou zijn gegaan met een aanzienlijk lagere overlijdensrisicodekking. De consument stelt daar niets over en de commissie acht dat ook niet heel waarschijnlijk, omdat de verzekering en de overlijdensrisicodekking juist bedoeld waren als zekerheid voor de terugbetaling van de hypothecaire geldlening. Verder is van belang dat de consument nu, achteraf gezien, weliswaar stelt dat hij ontevreden is met de negatieve werking van het hefboom- en inteereffect, maar dat in 1999 nog helemaal niet vaststond dat dat effect zich ook daadwerkelijk zou voordoen. De verwachting bij de keuze voor een beleggings-verzekering zal toch zijn geweest dat op de beleggingen een positief rendement zou worden behaald en in dat geval doen de negatieve gevolgen van het hefboom- en inteereffect zich niet, althans in veel mindere mate voor en kan het ook een positieve werking hebben. Verder moet in aanmerking worden genomen dat de keuze voor een beleggingsverzekering vermoedelijk ook werd ingegeven door het feit dat daarmee een hypothecaire geldlening kon worden afgesloten tegen lagere maandlasten dan de maandlasten die verbonden zouden zijn geweest aan bijvoorbeeld een annuïtair af te lossen hypothecaire lening, en dat daarmee dus een hoger bedrag geleend kon worden. Tegen deze achtergrond is het zonder nadere toelichting, die ontbreekt, niet heel waarschijnlijk dat de consument in 1999, indien hij was geïnformeerd over de mogelijke negatieve werking van het hefboom- en inteereffect, de verzekering niet zou hebben afgesloten of dat hij dan voor een lagere overlijdensrisicodekking zou hebben gekozen.

3.8 De stelling van de consument dat hij in 2014, toen hij wel adequaat werd geïnformeerd over de werking van het hefboom- en inteereffect, de vaste overlijdensdekking uit de verzekering heeft verwijderd, leidt niet tot een ander oordeel. De situatie was in 2014 immers aanzienlijk anders dan in 1999. De hypothecaire geldlening was al verstrekt en inmiddels alweer afgelost, waarna de consument de verzekering heeft verpand als zekerheid voor de aflossing van een nieuwe hypothecaire lening. De verstrekker van deze lening nam in 2014 kennelijk genoegen met een andere zekerheid. Aannemelijk is evenwel dat in die periode het inkomen van de consument zal zijn gewijzigd en dat de woningwaarde zal zijn gestegen terwijl de hypotheekrente lager zal zijn geweest dan in 1999, hetgeen in 2014 tot andere (relatieve) maandlasten zal hebben geleid en een andere zekerhedenpositie voor de verstrekker van de hypothecaire lening. De situatie was kortom in 2014 geheel anders dan in 1999, zodat aan de omstandigheid dat in 2014 is gekozen voor een andere zekerheid voor de hypothecaire geldlening niet de conclusie kan worden verbonden dat de consument dat in 1999 ook zou hebben kunnen en willen doen als hij op dat moment was geïnformeerd over de mogelijke negatieve werking van het hefboom- en inteereffect.

3.9 De slotsom is dat op basis van hetgeen de consument daartoe heeft aangedragen niet kan worden vastgesteld wat hij zou hebben gedaan als hij bij het afsluiten van de verzekering in 1999 door de verzekeraar was geïnformeerd over de mogelijke negatieve invloed van het hefboom- en inteereffect op de waardeontwikkeling van de verzekering en of hij dan nu beter af zou zijn geweest. Bij die stand van zaken kan de commissie niet vaststellen dat de consument enige schade heeft geleden als gevolg van de omstandigheid dat hij in 1999 niet is geïnformeerd over de mogelijke negatieve gevolgen van het hefboom- en inteereffect. De vordering is reeds daarom niet toewijsbaar.

Oneerlijk beding

3.10 De commissie is van oordeel dat van oneerlijkheid in de door de consument bedoelde zin geen sprake is. De commissie verwijst in dit verband naar de uitspraak van de CvB met nummer CvB Kifid 2018-010. Los van de vraag of sprake is van een transparant beding, oordeelt de CvB in deze uitspraak dat niet kan worden geoordeeld dat de in de voorwaarden opgenomen bedingen die tot het intreden van het hefboom- en inteereffect kunnen leiden – in strijd met de goede trouw – het evenwicht tussen de uit de overeenkomst voortvloeiende verplichtingen van de partijen ten nadele van de consument aanzienlijk verstoren. Gelet op het feit dat het hefboom- en inteereffect ook een positieve werking kan hebben, in die zin dat bij een hoger dan verwacht rendement de te betalen overlijdensrisicopremie omlaag zal gaan en de omstandigheid dat de daadwerkelijke omvang van het hefboomeffect over het algemeen beperkt is, kan niet worden gezegd dat de verzekeraar er redelijkerwijs niet van uit kon gaan dat het beding door de consument ook zou zijn aanvaard als daarover afzonderlijk was onderhandeld.

3.11 De consument heeft aangevoerd dat dit niet het geval zou zijn omdat de kans veel groter is dat sprake is van een negatief hefboomeffect dan van een positief hefboomeffect. De consument baseert deze stelling evenwel op een niet geheel navolgbare redenering die uitgaat van een door de consument verondersteld, in het algemeen gemiddeld te behalen rendement van 6% dat zou afwijken van het rendement dat door verzekeraar is gebruikt bij de berekening van de in de offerte vermelde voorbeeldkapitalen. De commissie heeft geen inzicht in de herkomst, relevantie en juistheid van de gestelde rendementen en kan de daarop gebaseerde stelling dat de kans op een positieve werking van het hefboom- en inteereffect vele malen kleiner zou zijn dan de kans op een negatieve werking daarvan reeds daarom niet volgen.

3.12 De stellingen van de consument dat de verzekeraar er redelijkerwijs niet van uit kon gaan dat het beding door de consument ook zou zijn aanvaard als daarover afzonderlijk was onderhandeld omdat de consument bij de eerste de beste gelegenheid dat hij adequaat werd geïnformeerd over de werking van het universal life effect (ofwel het hefboom- en inteereffect), de verzekering heeft aangepast en de vaste overlijdens-dekking heeft verwijderd stuit reeds af op hetgeen daarover onder nummer 3.8 is overwogen.

3.13 De slotsom is dat niet is gebleken dat de bedingen in de voorwaarden die zouden kunnen leiden tot het intreden van het hefboom- en inteereffect als oneerlijk in de zin van de Richtlijn oneerlijke bedingen zijn aan te merken.

Conclusie

3.14 Naar het oordeel van de commissie is niet gebleken dat de consument schade heeft geleden omdat hij niet is geïnformeerd over het hefboom- en inteereffect. Verder is het de commissie niet gebleken dat de bedingen in de voorwaarden die zouden kunnen leiden tot het intreden van het hefboom- en inteereffect, oneerlijk zijn in de zin van de Richtlijn oneerlijke bedingen.

4. De beslissing

De commissie wijst de vordering af.

Deze uitspraak is een bindend advies. Tegen deze uitspraak kunt u beroep instellen bij de Commissie van Beroep Kifid als wordt voldaan aan de vereisten van regel 7 van het Reglement Commissie van Beroep Kifid – vanaf 1 april 2022, te vinden op de website www.kifid.nl/reglementen-en-statuten. In regel 18.1 van dat reglement is bepaald dat beroep kan worden ingesteld tot 6 weken na de dag van deze uitspraak. Meer informatie over het instellen van beroep kunt u vinden op de website www.kifid.nl/in-beroep-gaan-bij-kifid.

U kunt, binnen twee weken na de verzenddatum van deze uitspraak, bij de Voorzitter van de Geschillencommissie Financiële Dienstverlening schriftelijk een verzoek indienen tot herstel van kennelijke vergissingen in de uitspraak. U moet daarbij met name denken aan correctie van reken- of schrijffouten en verbetering van namen en data. De volledige procedure met de termijnen die daarbij in acht moeten worden genomen staat beschreven in artikel 46 van het Reglement.

Contactgegevens Klachteninstituut Financiële Dienstverlening

Telefoonnummer: 070 - 333 8 999
Website: www.kifid.nl